

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind instituirea cadrului legal pentru acordarea unui ajutor de stat Complexului Energetic "Valea Jiului" - S.A. pentru închiderea și punerea în siguranță a minelor de huilă necompetitive Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii proiectului de act normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Decarbonarea sectorului de producere a energiei, prin trecerea de la cărbune la gaze naturale și surse regenerabile de energie electrică, este o acțiune urgentă și necesară pentru a fi atinse obiectivele în domeniul decarbonării, asigurării securității energetice și stabilității Sistemului Energetic Național și țintele pentru anul 2030, reliefate în toate documentele programatice, precum *Planul național integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice 2021-2030 (PNIESC), aprobat prin H.G. nr. 1076/2021.*

Obiectivele PNIESC 2021-2030 sunt transpuse în Pilonul I -Componenta C6- Energie - din Planul Național de Redresare și Reziliență al României, aprobat de Comisia Europeană, care stabilește etape, obiective, reforme și politici în ceea ce privește decarbonizarea etapizată a sectorului energetic a României și asigurarea tranziției verzi prin promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile, a eficienței energetice și a tehnologiei viitorului. Obiectivul stabilit în P.N.R.R. în cadrul componentei C6- Energie, privind implementarea etapizată a programului de decarbonizare a sectorului energetic românesc, include reforme și politici care să conducă la eliminarea etapizată a centralelor pe bază de lignit și huilă până în anul 2032, închiderea și conservarea grupurilor energetice cu funcționare cu acest tip de combustibil, și facilitarea implementării surselor regenerabile și alternative de energie, cum este hidrogenul verde, înlocuirea cărbunelui din mixul energetic și susținerea unui cadru legislativ și de reglementare stimulat pentru investițiile private în producția de electricitate din surse regenerabile.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.108/2022 privind decarbonizarea sectorului energetic, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.334/2022, cu modificările și completările ulterioare, a fost transpus angajamentul ferm al României de punere în siguranță, închidere și ecologizare a minelor de huilă din Valea Jiului și a stabilit pentru exploatările miniere Lupeni și Lonea lucrări de punere în siguranță, închidere și ecologizare până la 31.12.2026, iar pentru exploatările miniere Livezeni și Vulcan lucrări de punere în siguranță, închidere și ecologizare până la 31.12.2032. În urma acestui proces, Electrocentrale Paroșeni va asigura, până la 31.12.2030, neutralizarea hulei rezultată în urma procesului de punere în siguranță a exploatărilor miniere Lupeni, Vulcan, Livezeni și Lonea.

Având în vedere necesitatea implementării Planului de închidere a celor 4 exploatări

miniere, aferent perioadei 2023-2032, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2023 privind acordarea unui ajutor de stat Complexului Energetic "Valea Jiului"-SA pentru închiderea și punerea în siguranță a extracției de huilă din cadrul exploatărilor miniere Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan, aprobată cu completări prin Legea nr.409/18 decembrie 2023, s-a aprobat acordarea unei finanțări sub formă de grant, în sumă de 70.502 mii lei, ca parte din ajutorul de stat pentru închidere în siguranță a minelor de huilă, pentru finanțarea activităților de închidere și punere în siguranță a extracției de huilă din cadrul celor patru exploatări miniere în lunile octombrie -noiembrie 2023, ajutorul de închidere urmând a fi notificat Comisiei Europene în baza Deciziei 2010/787/UE a Consiliului din 10 decembrie 2010 privind acordarea ajutorului de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr.336 din 21 decembrie 2010, în termen de 45 de zile lucrătoare de la intrarea actului normativ în vigoare.

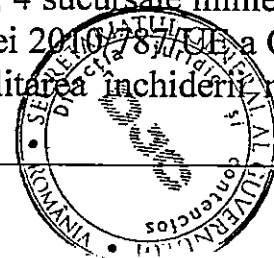
De asemenea, prin Ordonanța de urgență nr.129/2023 privind unele măsuri necesare pentru acordarea unui ajutor de stat pentru închiderea și punerea în siguranță a extracției de huilă către Societatea Complexul Energetic "Valea Jiului"-SA, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.188/14 iunie 2024, s-a aprobat acordarea unei finanțări sub formă de grant, în sumă de 705.749 mii lei pentru perioada decembrie 2023- 31 decembrie 2024, ca parte a ajutorului de stat pentru închiderea și punerea în siguranță a minelor de huilă, ajutorul de închidere urmând a fi notificat Comisiei Europene în baza Deciziei 2010/787/UE, în termen de 45 de zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a Legii nr.188/2024.

La data de 29.10.2024, a fost notificat Comisiei ajutorul de stat pentru închidere și punere în siguranță a minelor de huilă necompetitive din cadrul SCEVJ (Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan), în valoare totală estimată de 3.930.222.000 lei, pentru implementarea etapizată a Planului de închidere a exploatărilor miniere, în perioada trim.IV 2023- 31.12.2032.

Prin Decizia C (2024) 7896 final din 15.11.2024 privind ajutorul de stat SA 111282 (2024/NN) România -Ajutor pentru închiderea minelor din Valea Jiului, Comisia Europeană a autorizat un ajutor de stat de pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitiv Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan în favoarea Societății Complexul Energetic "Valea Jiului"-SA., în valoare totală de 3.930.222.000 lei, pentru acoperirea costurilor excepționale în temeiul art.4 din Decizia 2010/787/UE a Consiliului din 10 decembrie 2010 care decurg din închiderea minelor de cărbune în perioada trim.IV 2023-31.12.2032, inclusiv sumele acordate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.79/2023 și Ordonanței de urgență a Guvernului nr.129/2023.

2.2. Descrierea situației actuale

Societatea Complexul Energetic "Valea Jiului"-SA (SCEVJ SA) este o societate integrată energie -minerit, aflată sub autoritatea Ministerului Energiei, potrivit Anexei nr.2, pct. 29 din HG nr.316/ 2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Energiei, cu modificările și completările ulterioare, care are în structura sa 1 sucursală energetică - SE Paroșeni, o sucursală de prestări servicii - Prestserv Petroșani, 4 sucursale miniere, incluse în program de închidere în conformitate cu prevederile Deciziei 2010/787/UE a Consiliului din 10 decembrie 2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive.

În anul 2016, România a notificat Comisiei Europene, modificarea Planului de Închidere al României, prin includerea în Plan a altor două unități de producție a cărbunelui: Lonea și Lupeni din cadrul Complexului Energetic Hunedoara S.A., în vederea închiderii definitive și irevocabile a acestora.

Prin Decizia C(2016)7719 final din data de 24 noiembrie 2016, Comisia Europeană a autorizat ajutorul de stat pentru închiderea celor două mine, în valoare totală de 447.862 mii lei, pentru perioada 2016-2024, din care 214.090 mii lei pentru acoperirea pierderilor din activitatea de producție (art.3) și 233.772 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor excepționale (art.4).

Termenele limită de finalizare a extracției huilei, prevăzute în Planul de închidere, autorizate de Comisia Europeană prin Decizia C (2016)7719 final, pentru exploatarea miniere Lonea și Lupeni au fost:

- 31 decembrie 2018 Exploatarea Miniera Lonea;
- 30 septembrie 2017 Exploatarea Miniera Lupeni

În data de 14 noiembrie 2017 autoritățile române au notificat Comisia Europeană (COM) cu privire la modificarea ajutorului de stat aprobat anterior în deciziile inițiale de finanțare a închiderii minelor de cărbune, respectiv a minelor Lonea și Lupeni din cadrul Complexului Energetic Hunedoara SA Petroșani, în vederea autorizării ajutorului de stat necesar pentru realizarea acestui plan, în conformitate cu prevederile Deciziei amintite privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor necompetitive de cărbune.

Prin Decizia C(2018)1001 final, Comisia Europeană a autorizat ajutorul de stat destinat activității de închidere a minelor necompetitive din cadrul S CEH SA. Valoarea totală a ajutorului de stat autorizat prin decizia sus menționată a fost de 679.943 mii lei și a avut două destinații principale:

- Ajutor pentru închiderea minelor (alocat pentru acoperirea pierderilor din activitatea de producție, în conformitate cu prevederile art. 3 din Decizia 2010/787/UE, respectiv cu pct. (21) i) din Decizia C(2018) 1001 final) – pentru perioada 2017-2018, în valoare totală de 214.087 mii lei;
- Ajutor pentru costuri excepționale (în conformitate cu prevederile art. 4 din Decizia 2010/787/UE, respectiv pct. (21) ii) din Decizia C(2012) 1020 final) - pentru perioada 2017-2024, în valoare totală de 465.856 mii lei.

Termenele limită de finalizare a extracției huilei, prevăzute în Planul de închidere, autorizate de Comisia Europeană prin Decizia C (2018)1001 final, pentru exploatarea miniere Lonea și Lupeni au fost:

- 31 decembrie 2018 Exploatarea Miniera Lonea;
- 31 decembrie 2018 Exploatarea Miniera Lupeni

Ajutorul de stat pentru închiderea minelor de huilă Lupeni și Lonea a fost administrat de Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA (CEH SA), o societate integrată energie-minerit, cu capital integral de stat și al cărei principal obiect de activitate îl reprezenta producția de energie electrică.

Prin sentința civilă nr.601/14.11.2019 pronunțată în dosarul nr.5075/97/2016, rămasă definitivă prin decizia civilă nr.24/2020, s-a dispus deschiderea procedurii generale de

insolvență împotriva debitoarei Societatea Complexul Energetic Hunedoara.

Prin Decizia ce (2018) 7308 final s-a dispus recuperarea de la SCEH SA a ajutorului de stat declarat ilegal, suma reprezentând ajutor de stat conform Deciziei CE (2018) 7308 final fiind înscrisă în tabelul preliminar al creanțelor conform prevederilor OUG nr.77/2014 privind procedurile naționale de recuperare în domeniul ajutorului de stat, respectiv cu întreaga creanță reprezentând ajutor de stat ilegal, împreună cu dobânda acumulată până la data deschiderii procedurii de insolvență, cu rangul de preferință prevăzut la art.159(1) din legea nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

La data de 01.08.2023, CEH SA, în insolvență a rambursat integral sumă de 319.213.369,15 lei reprezentând ajutor de stat declarat ilegal prin Decizia Comisiei Europene C(2018)7308 final, sumă înscrisă în Tabelul preliminar actualizat al creanțelor nr.2209/03.05.2023, publicat în Buletinul Procedurilor de Insolvență nr.7695/05.05.2023.

Având în vedere prevederile O.U.G. nr.60/2019 privind reglementarea unor măsuri pentru stingerea unor obligații fiscale și bugetare, precum și unele măsuri referitoare la obligațiile de plată aferente împrumuturilor din venituri din privatizare și împrumuturilor contractate de statul român de la instituții de credit și subîmprumutate operatorilor economici, societatea Complexul Energetic Hunedoara SA a inițiat procedura de dare în plată a activelor funcționale din cadrul SE Paroșeni, E.M. Livezeni, E.M. Vulcan, E.M. Lupeni, E.M. Lonea, Prestserv, Sediul Executiv.

Potrivit prevederile art. 2 alin. (7) din OUG 60/2019, Ministerul Energiei, Ministerul Finanțelor, Agenția Națională de Administrare Fiscală și Societatea "Complexul Energetic Hunedoara" S.A. au încheiat procesul-verbal de predare-preluare nr.165464/SIB/8.09.2023, nr.14.865/29.09.2023, A_PRS 4764/28.09.2023 și AS 6314/11.09.2023 prin care au fost trecute în proprietatea publică sau privată a statului activele funcționale aferente Sucursalei Electrocentrale Paroșeni, Exploatarea Miniere Lonea, Exploatarea Miniere Livezeni, Exploatarea Miniere Vulcan, Exploatarea Miniere Lupeni, Sucursala Prestserv Petroșani și Sediul Executiv.

Prin Hotărârea Guvernului nr.915/2023 privind înscrierea în inventarul centralizat al bunurilor aflate în domeniul public și privat al statului bunurilor mobile și imobile preluate în proprietatea publică și privată a statului, activele funcționale energetice au fost declarate ca bunuri de interes public național și s-a aprobat înscrierea lor în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, în administrarea Ministerului Energiei, respectiv, pentru activele funcționale industriale, înscrierea în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul privat și în administrarea Ministerului Energiei.

Prin Ordinul ministrului energiei nr.1.227 din 3 octombrie 2023, s-a aprobat încredințarea administrării, în numele Ministerului Energiei, a bunurilor ce compun activul funcțional din cadrul Sucursalei Electrocentrale Paroșeni, Exploatarea Miniere Lonea, Exploatarea Miniere Livezeni, Exploatarea Miniere Vulcan, Exploatarea Miniere Lupeni, Sucursala Prestserv Petroșani și Sediul executiv, prevăzute în Ordinul ministrului energiei nr. 1.127/2023, aparținând domeniului public, respectiv privat al statului, către Societatea Complexul Energetic Valea Jiului — S.A (SCEVJ SA).

Scopul încredințării administrării bunurilor ce compun activele funcționale prevăzute mai sus, îl reprezintă executarea lucrărilor de punere în siguranță, închidere și ecologizare a exploatarea miniere prevăzute la art. 6 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului

nr.108/2022 privind decarbonizarea sectorului energetic, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 334/2022, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv neutralizarea huilei rezultate ca urmare a lucrărilor de punere în siguranță a zăcămintelor în cadrul capacității de producere a energiei electrice pe bază de ulei.

Începând cu anul 2023, SCEVJ SA s-a confruntat cu probleme legate de agravarea fenomenelor de subsidență (deformări ale suprafeței datorate exploatării cărbunelui în subteran), pe de o parte, precum și de apariția unor fenomene de autoîncălzire pe de altă parte, situație în care au fost înregistrate întârzieri legate de viteza de avansare a lucrărilor miniere subterane la E.M Lonea și la E.M Lupeni. De asemenea, au fost identificate riscuri de aprindere, emisii de gaze și inundații și la exploatarea miniere Livezeni și Vulcan.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2023 privind acordarea unui ajutor de stat Complexului Energetic "Valea Jiului"-SA pentru închiderea și punerea în siguranță a extracției de ulei din cadrul exploatarea miniere Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan, aprobată cu completări prin Legea nr.409/18 decembrie 2023, s-a aprobat acordarea unei finanțări sub formă de grant, în sumă de 70.502 mii lei, ca parte din ajutorul de stat pentru închidere în siguranță a minelor de ulei, pentru finanțarea activităților de închidere și punere în siguranță a extracției de ulei din cadrul celor patru exploatarea miniere în lunile octombrie -noiembrie 2023, ajutorul de închidere urmând a fi notificat Comisiei Europene în baza Deciziei 2010/787/UE a Consiliului din 10 decembrie 2010 privind acordarea ajutorului de stat pentru facilitarea închidrii minelor de cărbune necompetitive, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr.336 din 21 decembrie 2010, în termen de 45 de zile lucrătoare de la intrarea actului normativ în vigoare.

Ajutorul de stat sub formă de grant în sumă de 70.502 mii lei a fost alocat integral, în două tranșe egale, în sumă de 35.251 mii lei.

Prin adresa nr. DG 4114/16.05.2024 înregistrată la Ministerul Energiei sub nr.421181/17.05.2024, Societatea Complexul Energetic "Valea Jiului" -SA a transmis documentul "Decont final privind costurile acordate de la bugetul de stat în lunile octombrie și noiembrie 2023" nr. DG 4113/16.05.2024 și Nota Justificativă nr.DG 4112/16.05.2024 privind decontul final aferent activităților de închidere și punere în siguranță a extracției din cadrul exploatarea miniere Lonea, Livezeni, Vulcan și Lupeni executate în lunile octombrie și noiembrie 2023.

De asemenea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.129/2023 privind unele măsuri necesare pentru acordarea unui ajutor de stat pentru închiderea și punerea în siguranță a extracției de ulei către Societatea Complexul Energetic "Valea Jiului"-SA , aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.188/14 iunie 2024, s-a aprobat acordarea unei finanțări sub formă de grant, în sumă de 705.749 mii lei pentru perioada decembrie 2023- 31 decembrie 2024, ca parte a ajutorului de stat pentru închiderea și punerea în siguranță a minelor de ulei, ajutorul de închidere urmând a fi notificat Comisiei Europene în baza Deciziei 2010/787/UE, în termen de 45 de zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a Legii nr.188/2024.

În baza Deciziei 2010/787/UE a Consiliului din 10 decembrie 2010 privind acordarea ajutorului de stat pentru facilitarea închidrii minelor de cărbune necompetitive, a fost prenotificat, la data de 22 decembrie 2023, Comisiei Europene, ajutorul de stat pentru închiderea în siguranță a exploatarea miniere Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan.

La data de 29.10.2024, a fost notificat Comisiei ajutorul de stat pentru închidere și punere în siguranță a minelor de huiă necompetitive din cadrul SCEVJ (Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan, în valoare totală estimată de 3.930.222.000 lei, pentru implementarea etapizată a Planului de închidere a exploatărilor miniere, în perioada trim.IV 2023- 31.12.2032.

Ajutorul de stat este destinat pentru acoperirea cheltuielilor excepționale necesare pentru realizarea activităților și măsurilor cuprinse în Planul de închidere a minelor din cadrul SCEVJ SA, respectiv pentru lucrări pentru siguranța activității în subteran, reabilitarea fostelor perimetre miniere, recultivarea solurilor de suprafață, plăți compensatorii pentru personalul care urmează să își piardă locul de muncă și reconversie profesională.

În prealabil, în data de 09.10.2024, Guvernul României a aprobat Memorandumul cu tema "Încadrarea ajutorului de stat pentru închiderea unităților miniere din cadrul Complexului Energetic Valea Jiului , în politicile economico- bugetare și financiare ale statului român", în sumă de 3.930.222 mii lei.

Prin Decizia C (2024) 7896 final din 15.11.2024 privind ajutorul de stat SA 111282 (2024/NN) România -Ajutor pentru închiderea minelor din Valea Jiului, Comisia Europeană a autorizat un ajutor de stat de pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitiv Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan în favoarea Societății Complexul Energetic "Valea Jiului"-SA., în valoare totală de 3.930.222.000 lei, pentru acoperirea costurilor excepționale în temeiul art.4 din Decizia 2010/787/UE a Consiliului din 10 decembrie 2010 care decurge din închiderea minelor de cărbune în perioada trim.IV 2023-31.12.2032, inclusiv sumele acordate în temeiul OUG nr.79/2023 și OUG nr.129/2023.

Ajutorul de stat pentru închiderea minelor din cadrul SCEVJ SA asigură fondurile necesare pentru închiderea activității minelor de huiă necompetitive cu limitarea efectelor negative, de ordin economic și social asupra comunităților locale.

De asemenea, implementarea Planului de închidere a minelor necompetitive din cadrul SCEVJ SA asigură premisele necesare pentru o tranziție sustenabilă, către activități economice neutre din punct de vedere climatic, ceea ce contribuie la respectarea angajamentelor asumate prin Planul Național de Redresare și Reziliență al României și prin OUG 108/2022 privind decarbonizarea sectorului energetic.

Ministerul Energiei, în calitate de furnizor al ajutorului de stat, va monitoriza ajutorul de stat și va asigura respectarea regulilor de cumul, evidențe contabile separate pentru fiecare unitate minieră, monitorizare și raportare.

Elementele obiective ale situației extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată sunt următoarele:

având în vedere că decarbonarea sectorului de producere a energiei, prin trecerea de la cărbune la gaze naturale și surse regenerabile de energie electrică, este o acțiune urgentă și necesară pentru a fi atinse obiectivele în domeniul decarbonării, asigurării securității energetice și stabilității Sistemului Energetic Național și țintele pentru anul 2030, reliefate în toate documentele programatice, precum Planul național integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice 2021-2030,

luând în considerare prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 108/2022 privind decarbonizarea sectorului energetic, aprobată cu modificări prin Legea nr. 334/2022, cu modificările și completările ulterioare, prin care se stabilesc etape și termene pentru

decarbonizarea sectorului energetic și, în consecință, închiderea capacităților energetice bazate pe lignit și huilă, totalizând 4.920 MW până la data de 31 decembrie 2032,

având în vedere că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 108/2022, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 334/2022, cu modificările și completările ulterioare, a transpus angajamentul ferm al României de punere în siguranță, închidere și ecologizare a minelor de huilă din Valea Jiului și a stabilit pentru exploatările miniere Lupeni și Lonea lucrări de punere în siguranță, închidere și ecologizare până la 31 decembrie 2026, iar pentru exploatările miniere Livezeni și Vulcan lucrări de punere în siguranță, închidere și ecologizare până la 31 decembrie 2032,

având în vedere că reforma pieței de energie electrică, prin înlocuirea cărbunelui din mixul energetic, și susținerea cadrului legislativ și de reglementare stimulat pentru investițiile în producția de electricitate din surse regenerabile reprezintă asumarea exclusivă a statului român, prin Jalonul 114 din Componenta C6 a Planului național de redresare și reziliență al României, iar prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, aprobată cu modificări prin Legea nr. 178/2022, cu modificările și completările ulterioare, s-a stabilit cadrul instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Planul național de redresare și reziliență al României în considerarea existenței necesității de a securiza și proteja zonele fostelor exploatări miniere, pentru a preveni riscurile potențiale și a asigura o tranziție corectă și sustenabilă către o economie neutră din punct de vedere climatic,

luând în considerare realitățile socioeconomice ale regiunii în care Societatea "Complexul Energetic Valea Jiului" - S.A. își desfășoară activitatea și văzând riscul de destabilizare socială cauzat de o potențială întrerupere a activității, este evidentă necesitatea unei măsuri legislative rapide și eficiente pentru prevenirea și limitarea impactului negativ,

luând în considerare prevederile Deciziei nr. 2010/787/UE a Consiliului din 10 decembrie 2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive,

ținând cont de angajamentele luate de România în implementarea Deciziei Comisiei Europene C(2016) 7.719/final privind închiderea minelor de cărbune necompetitive din România și Deciziei Comisiei Europene C(2018)1.001/final privind închiderea minelor de cărbune necompetitive din România, adoptate în temeiul Deciziei nr. 2010/787/UE a Consiliului din 10 decembrie 2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive,

luând în considerare faptul că, prin Decizia Comisiei Europene nr. 2024/1896 final din 15.11.2024 privind ajutorul de stat SA 111282 (2024/NN) România-Ajutor pentru închiderea minelor din Valea Jiului, Comisia Europeană a autorizat un ajutor de stat pentru închiderea minelor necompetitive Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan în favoarea Societății în valoare de 3.930.222.000 lei sub formă de granturi, pentru implementarea etapizată a Planului de închidere a exploatărilor miniere, în perioada trim.IV 2023-31.12.2032, potrivit

categoriilor de costuri menționate la art.4 din Decizia 2010/787/UE,

întrucât prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2023 privind acordarea unui ajutor de stat Complexului Energetic "Valea Jiului" SA pentru închiderea și punerea în siguranță a extracției de huilă din cadrul exploatărilor miniere Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 409/2023, s-a aprobat acordarea unei finanțări sub formă de grant societății în valoare de 70.502 mii lei, ajutor pentru asigurarea lucrărilor de închidere în lunile octombrie-noiembrie 2023, ca parte din ajutorul de stat pentru închiderea în siguranță a minelor de huilă,

ținând cont de faptul că prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.129/2023 privind unele măsuri necesare pentru acordarea unui ajutor de stat pentru închiderea și punerea în siguranță a extracției de huilă către Societatea Complexul Energetic "Valea Jiului"-SA, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.188/2024, s-a aprobat acordarea unei finanțări sub formă de grant societății în valoare de 705.749 mii lei, pentru perioada decembrie 2023- 31 decembrie 2024, pentru închiderea și punerea în siguranță a exploatărilor miniere Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan, ca parte din ajutorul de stat pentru închiderea și punerea în siguranță a minelor de huilă,

având în vedere că activitatea de extracție limitată a huilei din minele de huilă trebuie continuată, din cauza circumstanțelor imprevizibile datorate creșterii fenomenelor de subsidență și a riscurilor de autoaprindere a huilei,

în considerarea faptului că singurul scop al activității de extracție a huilei din minele Lonea, Lupeni, Vulcan și Livezeni este de a garanta siguranța zăcămintelor, evitarea riscurilor și menținerea siguranței din subteran, a siguranței zăcămintelor, a lucrătorilor, a zonelor învecinate și a protecției mediului este necesar a se asigura resursele financiare desfășurării acestor activități de către Societatea CEVJ S.A.,

ținând cont de faptul că la nivelul Comisiei Europene, în conformitate cu Decizia Comisiei Europene nr. C(2024) 7896 final din 15 noiembrie 2024, emisă în dosarul SA.111282 (2024/NN) – România, măsuri de ajutor de stat pentru închiderea minelor în Valea Jiului, s-a autorizat acordarea ajutorului de stat în valoare de 3,930222 mil lei, se impune crearea cadrului legal general și a stabilirii măsurilor pentru asigurarea finanțării și a modalității de derulare a ajutorului de stat pentru închiderea minelor de huilă, în scopul respectării termenelor de închidere a minelor de huilă și a efectuării lucrărilor de ecologizare, astfel cum sunt prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 108/2022, aprobată cu modificări și completări și în vederea evitării unui blocaj la nivelul operatorului economic care desfășoară aceste activități, cu consecința nerespectării termenelor asumate de statul român prin PNRR, se impune adoptarea de urgență a măsurilor propuse prin prezentul proiect de ordonanță.

2.3. Schimbări preconizate

Prin prezentul proiect de act normativ se supune aprobării acordarea unei finanțări sub formă de grant pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necesare competiției Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan în favoarea Societății Complexul Energetic "Valea Jiului"-SA, în valoare de 3.153.971 mii lei sub formă de granturi, pentru implementarea etapizată a Planului de închidere a exploatărilor miniere, în perioada 2025 -31.12.2032, potrivit categoriilor de costuri menționate la art.4 din Decizia 2010/787/UE.

Ajutorul de stat sub formă de grant în valoare de 3.153.971 mii lei este parte din ajutorul de stat pentru închiderea minelor de huilă în valoare de 3.930.222 mii lei autorizat prin Decizia Comisiei Europene nr. C(2024) 7896 final, care include și sumele acordate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.79/2023 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr.129/2023.

Valoarea de 3.930.222.000 lei reprezintă cuantumul maxim al ajutorului de stat și cuprinde următoarele categorii de cheltuieli excepționale, prevăzute de Anexa 1 la Decizia UE 787/2010 privind ajutorul de stat pentru închiderea minelor necompetitive:

pct. 1 lit. b- 225.108.000 lei pentru plăți compensatorii

pct. 1 lit. d- 5.974.000 lei pentru reconversie profesională

pct. 1 lit. g- 3.379.153.000 lei pentru lucrări privind siguranța activității în subteran

pct. 1 lit. i - 193.482.000 lei pentru reabilitarea fostelor perimetre miniere

pct. 1 lit. m- 126.505.000 lei pentru recultivarea solurilor de suprafață

Lucrările de punere în siguranță, închidere și ecologizare a exploatărilor miniere de huilă Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan, vor fi realizate după cum urmează:

-31 decembrie 2025 – lucrări de punere în siguranță la exploatarea minieră Lonea și **30 iunie 2026** la exploatarea minieră Lupeni;

-31.12.2026- lucrări de închidere și ecologizare a perimetrelor miniere la exploatările miniere Lonea și Lupeni;

-31.12.2030- lucrări de punere în siguranță la exploatările miniere Livezeni și Vulcan;

-31.12.2032- lucrări de închidere și ecologizare a perimetrelor miniere la exploatările miniere Livezeni și Vulcan;

Activitatea de extracție a huilei, din motive de siguranță a activității în subteran, la unitățile miniere necompetitive din cadrul SCEVJ SA, se va încheia, la data de 31 decembrie 2025, la mina Lonea, la data de 30 iunie 2026, la mina Lupeni și, respectiv, la data de 31 decembrie 2030, la minele Vulcan și Livezeni.

Huila obținută în urma activităților de punere în siguranță a extracției de cărbune se neutralizează în grupul energetic nr.4 Paroșeni- SE Paroșeni, care va funcționa periodic, activitatea sa fiind limitată strict la eliminarea cantităților de huilă cu risc de autoaprindere.

Veniturile obținute prin neutralizarea cărbunelui rezultat din executarea activităților de închidere și punere în siguranță a zăcămintului de huilă, precum și din veniturile rezultate din utilizarea activelor date în administrare, conform Ordinului ministrului energiei nr.1227/2023, în vederea închiderii și ecologizării, vor fi deduse din valoarea ajutorului de stat acordat.

Ajutorul de stat sub formă de granturi pentru finanțarea cheltuielilor cu executarea activităților de închidere și punere în siguranță a zăcămintului, inclusiv ecologizarea perimetrelor miniere, se acordă anual, de la bugetul de stat, prin bugetul aprobat Ministerului Energiei, în limita prevederilor bugetare aprobate cu această destinație.

Alocarea anuală a sumelor reprezentând ajutor de stat se aprobă prin hotărâri ale Guvernului, cu excepția sumelor aferente anilor 2023-2024, care s-au acordat potrivit prevederilor Ordonanței de urgență nr.79/2023 și, respectiv 129/2023.

SCEVJ SA are obligația de a menține evidențe distincte aferente cheltuielilor care fac obiectul ajutorului de stat acordat sub formă de granturi și este responsabilă pentru respectarea destinației finanțării acordate.

Sunt reglementate și norme procedurale precum:

- certificarea realizării lucrărilor de închidere cu respectarea Deciziei Comisiei Europene nr. C (2024) 7896 final privind autorizarea ajutorului de stat pentru închidere, a prezentei ordonanțe de urgență și a sumelor lunare aferente utilizate pentru executarea acestora, conform Planului de închidere a exploatărilor miniere, Planului de încetare a activității și a Proiectelor tehnice aferente fiecărei exploatare miniere se va face de către un diriginte de șantier, prin servicii de dirigenție, desemnat în condițiile Legii nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, cu modificările și completările ulterioare de către operatorul economic;

- obligația SCEVJ de a transmite anual, în termen de 5 luni de la sfârșitul anului carbonifer, raportul pe anul anterior, prin care informează asupra ajutorului de stat primit și efectiv utilizat, cantitățile de cărbune extrase, în activitatea de punere în siguranță, de la exploatările miniere Lupeni, Vulcan, Livezeni și Lonea, din motive de securitate în subteran și neutralizate la Sucursala Electrocentrale Paroșeni - grupul energetic nr. 4.

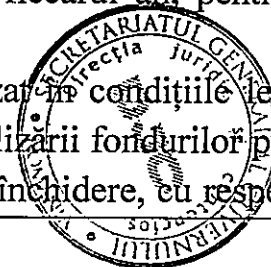
- obligația Ministerului Energiei de a transmite anual, în termen de maximum șase luni de la sfârșitul fiecărui an carbonifer, valoarea ajutorului de stat plătit și metoda de calcul utilizată în cursul fiecarui an carbonifer. Pentru orice ajustări efectuate la sumele plătite inițial într-un anumit an carbonifer, România informează Comisia Europeană înainte de sfârșitul următorului an carbonifer.

- monitorizarea, evaluarea și controlul utilizării ajutorului de stat prevăzut, respectiv implementarea măsurilor cuprinse în Planul de închidere a exploatărilor miniere Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan, finanțate cu ajutor de stat se va realiza de către Ministerul Energiei, în conformitate cu prevederile legislației naționale și europene în domeniul ajutorului de stat.

- prin ordin emis de ministrul energiei, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a ordonanței de urgență, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, se stabilesc aspectele procedurale privind acordarea ajutorului de stat, modelul de decont privind costurile care urmează să fie acordate de la bugetul de stat, monitorizarea, evaluarea și controlul utilizării acestuia,

- achiziția de către Ministerul Energiei a serviciilor de audit tehnic și financiar și efectuarea acestui audit anual, până cel târziu la la 30 iunie a fiecărui an, pentru anul carbonifer anterior încheiat.

- auditul este efectuat de către un auditor independent, autorizat în condițiile legii, cu privire la regularitatea, economicitatea, eficacitatea și eficiența utilizării fondurilor publice, raportate la scopul și destinația acordării ajutorului de stat pentru închidere, cu respectarea

categoriilor de costuri și activități care sunt definite în anexa la Decizia 2010/787/UE a Consiliului din 10 decembrie 2010 și autorizate, conform Deciziei C (2024) 7896 final din 15 noiembrie 2024,

- sumele vor fi scăzute din ajutorul de stat alocat în următorul an calendaristic, în situația în care Ministerul Energiei constată, în urma auditului tehnic și financiar sau al analizei proprii privind monitorizarea, evaluarea și controlul utilizării ajutorului de stat, faptul că ajutorul plătit pentru un an calendaristic a fost supradimensionat.

-pentru ajutorul de stat acordat în anul 2032, Ministerul Energiei dispune recuperarea ajutorului de stat utilizat ilegal, cu respectarea dispozițiilor art.6., în situația în care se constată că ajutorul de stat plătit a depășit valoarea stabilită potrivit auditului tehnic și financiar sau rezultată din analiza proprie a furnizorului ajutorului de stat.

-aplicarea măsurilor necesare în vederea recuperării ajutoarelor de stat și a dobânzilor aferente, potrivit prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare și normelor europene în domeniul recuperării ajutoarelor de stat, în situația în care Ministerul Energiei constată nerespectarea de către Societate a destinației sumelor acordate sau planului de închidere autorizat.

Proiectul de act normativ stabilește și:

-acordarea finanțării sub forma de grant pe anul 2025, în valoare de 606.782 mii lei, în următoarea structură:

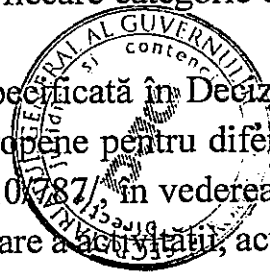
- costuri cu platile compensatorii acordate angajaților care își pierd locul de muncă- 7821 mii lei;
- costuri cu reconversia profesională-208 mii lei;
- costuri pentru lucrări privind siguranța activității în subteran-514.021 mii lei;
- costuri legate de reabilitarea fostelor exploatare miniere -46.905 mii lei ;
- costuri de recultivare a solurilor de suprafață- 37.827 mii lei.

-responsabilitatea SCEVJ pentru respectarea destinației sumelor în concordanță cu categoriile de cheltuieli conform notificării și Deciziei de autorizare a Comisiei Europene.

-obligatia SCEVJ de a prezenta Ministerului Energiei în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență Planul de încetare a activității, actualizat, pentru cele 4 exploatare miniere incluse în Planul de închidere a activității.

- diminuarea ajutorului de stat de închidere, în situația în care sumele prevăzute în cadrul Planului de încetare a activității, actualizat, sunt mai mici pe fiecare categorie de cheltuieli în parte.

- acordarea ajutorului de stat până la concurența sumei specificată în Decizia Comisiei Europene nr.C(2024) 7896 final și notificarea Comisiei Europene pentru diferență pentru categoriile de costuri eligibile conform anexei la Decizia 2010/787/UE în vederea autorizării, în situația în care sumele prevăzute în cadrul Planului de încetare a activității, actualizat sunt mai mari pe fiecare categorie de cheltuieli în parte.

- obligația Ministerului Energiei de a încheia un contract până la data de 30 iunie 2025 cu un consultant independent, care va fi selectat, în condițiile Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, pe baza unor criterii obiective de competență și experiență în închiderea minelor, căruia îi revine sarcina de a monitoriza extracția de cărbune, ca fiind strict limitată la abordarea riscurilor în materie de siguranță până la încetarea extracției, cu raportare anuală către Ministerul Energiei. Prima raportare se realizează pentru perioada trimestrul IV 2023- 31 decembrie 2024, până la 31 decembrie 2025, iar următoarele, anual până la 01 iunie a anului următor celui pentru care se face raportarea, în perioada 2026-2031

2.4. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ

3.2. Impactul social

Ajutorul de stat pentru închiderea minelor din cadrul SCEVJ asigură fondurile necesare pentru închiderea activității minelor necompetitive din cadrul SCEVJ SA, cu limitarea efectelor negative, de ordin economic și social asupra comunităților locale.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4. Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

S-au îndeplinit procedurile prevăzute de art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare. În acest scop, ordonanța de urgență este emisă în baza Deciziei CE (2024) 7896 final din 15.11.2024 și a Memorandumului cu tema: Incadrarea ajutorului de stat pentru închiderea unităților miniere din cadrul Complexului Energetic Valea Jiului în politicile economico- bugetare și financiare ale statului român, aprobat în ședința Guvernului din data de 9 octombrie 2024.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Implementarea Planului de închidere a minelor necompetitive din SCEVJ SA asigură premisele necesare pentru o tranziție sustenabilă, către activități economice neutre din punct de vedere climatic, ceea ce contribuie la respectarea angajamentelor asumate prin Planul 114 din Componenta C6 a Planului național de redresare și reziliență al României și prin OUG 108/2022 privind decarbonizarea sectorului energetic.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.9. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	2025	2026	2027	2028	2029
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare plus/minus, din care:	606.782	663.043	342.471	331.036	305.302	449.727
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
(iii) alte transferuri	606.782	663.043	342.471	331.036	305.302	449.727
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli						

4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat	-606.782	-663.043	-342.471	-331.036	-305.302	-449.727
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						

4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:

a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;

b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

A fost elaborată fișa financiară conform prevederilor legale.

4.8. Alte informații

Potrivit Deciziei Comisiei Europene nr.C(2024)7896 final din 15.11.2024 s-a autorizat acordarea ajutorului de stat în valoare de 3.930.222 mii lei, pentru implementarea etapizată a Planului de închidere a exploatărilor miniere, în perioada trim.IV 2023 – 31.12.2032.

Secțiunea a 5-a **Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare**

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

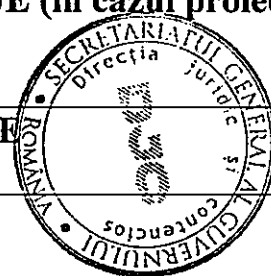
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5.6. Alte informații Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6.5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ - proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 137/2025; b) Consiliul Economic și Social; c) Consiliul Concurenței – a emis adresa nr. RG 3493/2025; S-a solicitat punctul de vedere al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene care a răspuns prin adresa nr.3789/09.12.2025. S-a solicitat avizul Ministerului Afacerilor Externe care prin adresa K1/1766/05.12.2024 și-a declinat competența.
6.6. Alte informații Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost îndeplinite procedurile de transparentă instituite prin Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările ulterioare.

Proiectul de act normativ a fost publicat pe site-ul Ministerului Energiei în data de 2 decembrie 2024.

Proiectul se supune adoptării în procedura de urgență prevăzută de reglementările în vigoare, cu respectare prevederilor art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere că ajutorul de stat autorizat prin Decizia CE (2024) 7896 final din 15.11.2024 a fost pus deja în aplicare parțial de România prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.79/2023 și Ordonanța de urgență a Guvernului nr.129/2023. Prin adoptarea de urgență a proiectului de act normativ se asigură conformitate măsurii privind ajutorul de stat acordat cu normele naționale și europene în materia ajutorului de stat, în concordanță cu prevederile art. 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Funcția de supraveghere va fi îndeplinită de Ministerul Energiei

8.2. Alte informații

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului privind instituirea cadrului legal pentru acordarea unui ajutor de stat Complexului Energetic „Valea Jiului” - S.A. pentru închiderea și punerea în siguranță a minelor de huiă necompetitive Lonea, Lupeni, Livezeni și Vulcan, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU
[REDACTED]
ION-MARCEL CIOLACU

